

Meslek Yüksek Okulları ve Muhasebe Eğitimi

Prof. Dr. Oktay Güvemli
Marmara Üni. E. Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Mehmet Erkan
İstanbul Üniversitesi – İktisat Fakültesi

Özet

1982 Yılında yapılan büyük üniversite reformu ile birlikte kurulan Yüksek Öğretim Kurulu tarafından benimsenen yüksek eğitim kurumlarının Anadolu ve Trakya'ya yayılmaları politikaları çerçevesinde gündeme gelen dört yarı yıllık (iki yıllık) olarak ve bulunduğu bölgedeki tekniker seviyesinde ara eleman ihtiyacını karşılamak üzere kurulan meslek yüksek okulları hızlı bir artış göstermiş ve 2015 yılına gelindiğinde sayıları bini aşmış, toplam öğrenci sayısı 1,5 milyonu geçmiştir. Bu sayı, Türkiye yüksek öğretiminin %30'unu oluşturmaktadır. İllere ve ilçelere yayılan bu öğretim kurumlarından yaklaşık 320'sinde muhasebe eğitiminin yapılmakta olduğu anlaşılmaktadır. Yani MYO'ların %30'unda muhasebe eğitiminin yapıldığı gözlenmektedir.

MYO'larda muhasebe eğitimi muhasebe – vergi adını taşıyan programlarda yer almakta olup, bu programlarda yaklaşık 80.000 dolayında öğrencinin bulunduğu, dolayısı ile yılda yaklaşık 40.000'e yakın öğrenci mezun ettiği tahmin edilmektedir. MYO'lardaki muhasebe eğitiminin, ağırlıklı bir şekilde öğretim görevlisi olarak adlandırılan öğretim elemanları tarafından verildiği görülmektedir. Bu öğretim elemanının niteliğinin, mesleğinde uzman bir kişi olması ve uzmanlık alanında eserinin bulunması ile sınırlı kalmasının, MYO'ların zayıf yönünü oluşturduğu anlaşılmaktadır. MYO'ların bulunduğu kasabalarda, bu niteliklerin yeterli seviyelerinin bulunmasının güç olduğunu da göz önünde tutmak uygun olacaktır.

Türkiye’de otuz yılı aşkın bir geçmişe sahip olan MYO’ların amaçlarına ulaşabilmesi için eğitim kadrolarının niteliklerine dikkat edilmesi, birim ve öğrenci sayılarının, kalite sorunlarının çözümüne kadar daha fazla artırılmaması gerektiği anlaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler : meslek yüksek okulları, muhasebe eğitimi.

Jel kodu : A 20, M 41

Abstract (Vocational Schools and Accounting Education)

The Council of Higher Education was established with the major university reform of 1982. Establishment of vocational schools in Anatolia and Thrace with four semesters (two years) was part of the Council of Higher Education’s agenda. Vocational schools aim to educate intermediate staff at a technician level in cities and districts. In 2015, the number of vocational schools has reached one thousand, and the number of students has reached 1,5 million. These students cover %30 of all students in the higher education system of the Republic of Turkey. It is observed that accounting education is given in 320 vocational schools, which is the %30 of all vocational schools.

Accounting education appears in programs like accounting – tax. Around 80.000 students are educated in these programs. It is estimated that around 40.000 students are graduated each year. It is observed that accounting education is mainly within the responsibility of lecturers. Because that the lecturers have limited background and work in their research field, this situation can be evaluated as the main weakness of the vocational schools. It would be appropriate to mention the challenge of finding academicians with sufficient qualities in districts.

Vocational schools have a history of 30 years. It is understood that much attention should be given to the quality of academic staff. Thus, the number of units and students should not be increased in order to reach a designated level.

Keywords: Vocational schools, accounting education.

Jel Classification: A20, M41.

1. Meslek Yüksek Okulları ile İlgili Kimi Yasal Düzenlemeler

Türk yüksek öğretiminde bir ara eğitim kurumu olarak oluşturulan ve önlisans programlarını uygulayan Meslek Yüksek Okulları, 1982 Üniversite Reformu'ndan sonra hızlı bir gelişme göstermiştir. 2012-13 Eğitim yılı istatistiklerine göre sayıları 1063'e ulaşmıştır. Bunların içinde muhasebe eğitim programları uygulayan MYO'ların sayısı ise 320 dolayındadır. Yani MYO'ların yaklaşık %30'unda muhasebe eğitimi yapılmaktadır. Bu iki yıllık okullarda muhasebe eğitiminin, sosyal bilimler ağırlıklı olanlarında yapıldığı bilinmektedir. Bütün MYO'ların kuruluşları, aynı yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılmakta olup, bu MYO'ların kuruluşlarını çerçeveleyen yasal düzenlemelerden önemli sayılabilecek bir kaçına aşağıda yer verilmiştir.

Meslek Yüksek Okulları, Yüksek Öğretim Kanunu'nun 3. Maddesine (17.8.1983 tarih ve 2880 sayılı yasa ile ve 29.6.2001 tarih ve 4702 sayılı yasa ile değişik) dayalı olarak¹ kurulmaktadır. Bu maddede, *üniversitelere, teknoloji enstitülerine ve vakıflara bağlı MYO kurulabileceği* hükmü yer almaktadır. Yine YÖK'ün yasal düzenlemelerinde² MYO'ların kurulması kriterleri de yer verilmiştir. Bu kriterlerin, bu araştırmanın amacına dönük maddelerinden bir kaçını aşağıda sıralanmıştır.

- *Meslek yüksek okulunun kurulmasına ilişkin senato kararı,*
- *Kuruluş yeri olan il/ilçenin nüfusu,*
- *Kuruluş yerinin üniversiteye uzaklığı,*
- *Kurulacak MYO'nun fiziki (kapalı alan vb) imkanları,*
- *Resmi/ özel kuruluşlardan alınan taahhüt ve tahsis belgeleri,*
- *Bölge/ il işgücü, piyasası ihtiyaç analizi raporu,*
- *Kurulacak MYO'nun bulunduğu il/ilçedeki orta öğretim kurumlarının niteliği, niceliği, sayısı,*

---

1) 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 6.11.1981 tarih ve 17506 sayılı Resmi Gazete.

2) www.yok.gov.tr – MYO.

- Öğrencilerin alacağı işyeri eğitimi sahası (sanayi, ticaet, tarım, hizmet vs.),

- Ulaşım, sosyal ve kültürel imkanlar, spor tesisleri, sağlık imkanları....

Aynı kaynakta mevcut MYO'ların yeni program açma kriterleri de kısaca aşağıdaki şekilde yer almaktadır.

- Senato kararı,

- Yeni programın gerekçesi,

- Fiziki imkanlar (bina, derslik, labratuvar vb.),

- İkinci öğretim açmak için birinci öğretimde doluluk oranı...

Aynı kaynakta, akademik alt yapı ile ilgili aranacak hususlar da aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

- Açılacak program için, alanında kadrolu en az üç öğretim görevlisi, bu öğretim görevlilerinden en az bir tanesinin yüksek lisans mezunu olması gerekmektedir.

- Önerilen programda ders verecek öğretim elemanları için eğitim durumunu gösterir bilgiler ve özgeçmişleri...

MYO'lar için YÖK tarafından belirlenen bu kriterlere ek olarak üniversitelerin de çalışmalar yaptıkları ve kriter belirledikleri gözlenmektedir. Bu konuda Uludağ Üniversitesi tarafından tespit edilen ve *ana prensipler* adı altında toplanan kriterler de aşağıda özetlenerek sıralanmıştır³.

- MYO'lar prensip olarak büyük yerleşim bölgelerinde kurulmalıdır.

- MYO'ların kurulmasında yöre halkı, yerel yönetim ve bölgedeki özel ve kamu kuruluşlarının yardımı ve destekleri mutlaka gereklidir.

- MYO'lar, sanayi, hizmet, ticaret bölgelerinde veya bu bölgelere çok yakın mekanlarda kurulmalıdır.

- Öğrencilerin sanayi, hizmet, ticaret bölgelerinde pratik eğitim yapabilme olanakları önemle dikkate alınmalıdır.

- Ulaşım imkanları kolay ve yeterli olmalıdır.

- Eğitim – öğretime piyasa geçerliliği olan programlarla başlanmalıdır.

- MYO'ların bir üniversite eğitimi olduğu daima dikkate alınmalıdır.

3) http://meyok.uludag.edu.tr/myo_kriterleri.htm

- Yeterli sayıda ve bilhassa kaliteli öğretim elemanlarının bulunması önemli ve öncelikli bir konudur.

- Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı, kabul edilmiş standartlara yakın olmalıdır.

- Özellikle teknik programlarda yeterli labratuvar ve atölye imkanları olmalıdır.

- Açılması istenilen programın ihtiyaç duyduğu personel, atölye, labratuvar, makine, teçhizat gereksinmesi karşılanmalıdır.

- Okula açıldığı yörenin ismi verilmeli ve bünyesinde en az iki program olmalıdır.

- Önemli bağış yapan ve maddi destekte bulunan şahısların ve kurumların adları MYO'lara verilebilir.

- Açılacak MYO'nun ilgili üniversite tarafından teşkil edilecek bir komisyon tarafından yerinde incelenerek belirtilen kriterlere uygunluk değerlendirilmesi yapılmalıdır.

Meslek Yüksek Okulları ile ilgili yasal düzenlemeler arasında, bu incelemenin amacına uygun olan bir başka kaynağa daha temas etmekte yarar vardır. Yukarıda belirtildiği üzere, MYO'lar üniversite, yüksek teknoloji enstitüleri ve vakıflara bağlı olarak kurulabilmektedirler. Yukarıdaki açıklamalar daha çok üniversitelere ait MYO'lar ile ilgilidir. Bir de üniversitelerden ve teknoloji enstitülerinden farklı yapıda olan vakıflar tarafından da MYO'ların kurulması söz konusudur. Bu konuda bir yönetmelik yayınlanmış olup⁴, bu yönetmeliğin bir kaç maddesinden söz etmek uygun olacaktır. Genellikle yukarıda belirtilen kıstasları içeren bu yönetmelikte, farklılık olarak dikkati çeken hususların başında, vakfın mali ve fiziki olanaklarının yeterliliğine ilişkin hükümlerin olması ve bir de aşağıda birkaçına değinilen maddelere yer verilmesidir.

---

4) Vakıf Meslek Yüksek Okulları Yönetmeliği, 22.5.2002 tarih ve 24762 Resmî Gazete.

- Kurulacak MYO'lara mesleki ve teknik eğitim bölgesinde (METEB) gereksinim duyulması...

- Açılacak programların geçmiş yıl göstergelerine göre talebinin duyulması..

- Öğrencilerin endüstriye dayalı öğretim yapabilme olanağının bulunması..

Yönetmelikte dikkati çeken bir başka husus, programlara alınacak öğrenciler ile ilgilidir. Bu konuda 14. Maddede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

Madde 14 : Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler, istedikleri takdirde bitirdikleri programın devamı niteliğinde veya buna en yakın programların uygulandığı öncelikle kendi mesleki ve teknik eğitim bölgesi (METEB) içinde yer alan veya bölgesi dışındaki vakıf meslek yüksek okullarına, YÖK'ün tespit edeceği usul ve esaslar çerçevesinde ÖSYM tarafından sınavsız olarak yerleştirilebilir.

MYO'ların öğrenci alımları ile ilgili *bu* düzenlemenin kuşkusuz tüm MYO'lar için de geçerli olduğunu belirtmek gerekmektedir.

Bir de MYO'lardan mezun olanların eğitimlerine lisans düzeyinde devam edebilme olanakları söz konusudur. Bu konuda, Açık Öğretim Fakültsine kayıt yaptırabileceklerini, ama üniversitelere dikey geçiş için sınava girmek zorunda olduklarını belirtmek uygun olacaktır.

Buraya kadar yapılan açıklamalar MYO'lar ile ilgili aşağıdaki hususların saptanmasına olanak vermektedir.

- MYO'lar, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara mesleki bilgi kazandırmak amacıyla dönük kurumlardır. Bunun için MYO'larda uzlanım programları vardır.

- MYO'ların bölgesel sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerine dönük bir yapıda kurulmak istenmeleri, onların mezunlarının okulların buldukları bölgedeki ara personel, tekniker düzeyindeki personel gerekmesini karşılamaya yönelik olduklarını göstermektedir. Yani bölgesel personel gerekmesinin, bölgesel eğitimle karşılanması ilkesi söz konusudur.

- Hükümetin ve YÖK'ün üniversite kurma politikasının büyük kentlerden Anadolu ve Trakya bölgelerindeki illere kaydırılması eğilimin, MYO'larda da bölgesel personel gereksemenin bölgesel eğitim ile karşılanması ilkesiyle desteklenmesi, tamamlayıcı bir uygunluk göstermektedir.

2. Meslek Yüksek Okullarının Türk Yüksek Öğretimindeki Yeri

MYO'ların Türk yüksek öğretim sistemi içindeki yeri iki açıdan ele alınabilir. Bunlardan ilki öğrenci sayısı açısından yapılacak olan değerlendirmedir. Bu konudaki mevcut bilgiler 2012-13 ders dönemine ait olup, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1

Yüksek öğretimde öğrenci sayıları (2012-13 ders yılı)

Program	Yeni kayıt	%	Toplam		Mezun	%
			öğrenci	%		
<i>Önlisans (AÖ hariç)</i>	188.124		507.863		111.554	
<i>Önlisans açık öğrem</i>	151.618		749.965		57.814	
<i>İkinci öğr.önlisans</i>	91.800		247.926		53.612	
<i>Öteki öğr. kurumları</i>						
<i>Önlisans</i>	11.021		21.952		10.058	
Toplam	442.563	45,7	1.527.706	30,7	233.038	38,3
Yüksek öğretim toplamı	984.191		4.975.690		607.981	

Kaynak : www.osym.gov.tr

Bu tablodaki veriler ile ilgili açıklamalar aşağıdadır.

- Türk yüksek öğretimi içinde önlisans programları azımsanmayacak bir yere sahiptir.

- MYO'ların payı, yeni yapılan öğrenci kaydında %45,7'dir. Toplam öğrenci sayısında %30,7 ve mezun öğrenci sayısı içinde ise %38,3'dür. Yeni kayıt sayısındaki yükseklik dikkati çekici bir durumdur, bu oran gelecekte MYO'ların payının daha da artacağını göstermektedir.

- MYO'lar içinde öğrenci sayısı bakımından açık öğretimin payı yüksektir. Ama mezun sayısı açısından aynı yükseklik söz konusu değildir. Bu durumun açık öğretimin özellikleri ile ilgili olduğunu belirtmek yanlış olmasa gerektir. Çünkü açık öğretim genellikle hem çalışıp, hem okuyan bir öğrenci yapısına sahiptir. Bu da mezun sayısını düşürücü bir etken olmaktadır.

- Yukardaki tabloda yer almamakla beraber, YÖK kaynağında öğrencilerin kız – erkek ayırımı da yapılmaktadır. Buna göre Türkiye toplamında, yeni kayıтта kız öğrencilerin payı %47,9, toplam öğrencilerde %45,5 ve mezun öğrenci sayısı içinde kız öğrencilerin payı ise %48,2'dir. Bu oranlar MYO'larda yeni kayıтта %46,8, toplam öğrenci sayısı içinde %45,7, mezun olan öğrenci sayısı içindeki payı ise %45,1'dir. Bu durum, MYO'larda kız – erkek öğrenci dağılımının, Türkiye yüksek öğretim toplamı içindeki paylar dolayında olduğunu göstermektedir.

- MYO'ları desteklemek, başka ülkelerdeki gelişmelere bağlı olarak YÖK'ün bilinen politikasıdır. Ama bu desteklemenin Türkiye koşullarına göre sınırlarına yaklaştığı izlenmi edinilmektedir. Çünkü hem coğrafi dağılımın sınırlarına gelindiği görülmekte ve hem de aşağıda üzerinde durulacağı üzere, kaliteli öğretim elemanı sıkıntısı ile karşılaşmaktadır.

Aşağıdaki tabloda 2012-13 öğretim yılında MYO'lardaki öğretim elemanlarının unvanlarına göre dağılımı, Türkiye toplamı ile kıyaslamalı olarak gösterilmiştir.

Tablo II

Yüksek öğretimde öğretim elemanı sayıları (2012-13 ders yılı)

<i>Üniversiteler Öteki öğr. Kurumları</i>	<i>Türkiye Önlisans</i>				
<i>Unvanlar</i>	<i>Önlisans</i>	<i>Önlisans</i>	<i>Toplam</i>	<i>Toplamı</i>	<i>Payı (%)</i>
<i>Profesör</i>	184	-	184	17.807	1,0
<i>Doçent</i>	213	88	301	10.962	2,7
<i>Yard. Doç.</i>	1.590	96	1.686	27.385	6,1
<i>Öğr. Görevlisi</i>	10.000	1.463	11.463	20.820	55,1
<i>Okutman</i>	631	108	739	9.260	7,9
<i>Uzman</i>	293	3	296	1.396	2,1
<i>Arş. Görevlisi</i>	285	6	291	40.939	0,7
<i>Çevirmen</i>	1	-	1	27	4,0
<i>Planlamacı</i>	-	24	24	67	35,8
Toplam	13.197	1.788	14.985	130.653	11,5

Kaynak : www.osym.gov.tr

YÖK kaynaklarına dayalı bu tablodaki veriler ile ilgili açıklamalar aşağıdadır.

- İki yıllık MYO'larda toplam öğrenci sayısının Türkiye toplamı içindeki payının bir önceki tabloda %45-46 düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının MYO'lardaki payının ise %11,5 olduğu dikkati çekmektedir. Bu durum MYO'ların öğretim elemanı sorunu ile karşı karşıya bulunduğunu ortaya koymaktadır.

- Öğretim elemanı dağılımında, profesör ve doçentlerin %1-2 oranında MYO'larda görev yaptığı, yardımcı doçentlerde bu oranın %6 dolayında olduğu görülmektedir. MYO'ların sayısının binin üzerinde (1063) olduğu göz önünde tutulursa, bu oranların fazla bir anlam taşımadığı, yetersiz seviyede olduğu sonucuna varılabilmektedir.

- MYO'ların öğretim elemanlarının büyük bölümünü öğretim görevlilerinin oluşturduğu dikkati çekmektedir. Biraz da okutmanların MYO'larda görev aldığı gözlenmektedir.

- MYO’larda görev alan araştırma görevlilerinin sayısının %1’in altında olması, gelecekteki öğretim elemanı yapısının da öğretim görevlilerinden oluşacağını ortaya koymaktadır. Yani gelecekte de MYO’ların öğretim görevlilerine ve biraz da okutmanlara emanet edilen eğitim kurumları konumunda oldukları anlaşılmaktadır.

Bu açıklamalar kuşkusuz muhasebe eğitimi yapan MYO’lar için de geçerlidir. Dolayısı ile öğretim görevlileri ve okutmanların kimliklerine yakından bakmak uygun olacaktır. Ancak öğretim görevlileri ve okutmanlar ile ilgili açıklamalara geçmedem önce, bu araştırmanın başlangıcında belirtilen muhasebe eğitimi yapılan ve sayısı 320 dolayında olan MYO’ların muhasebe ve vergi bölümlerinde görev alan öğretim elemanlarına göz atmak yararlı olacaktır.

Tablo III
MYO’ların muhasebe – vergi programında görev yapan
öğretim elemanları

Ünvan	Sayı	%
<i>Profesör</i>	5	0,6
<i>Doçent</i>	19	2,1
<i>Yardımcı doçent</i>	102	11,6
<i>Öğretim görevlisi</i>	730	82,9
<i>Okutman</i>	22	2,5
<i>Araştırma görevlisi</i>	3	0,3
Toplam	881	100,0

Kaynak : muhasebedersleri.com/okullar/muhasebe

Bu tablodaki veriler Tablo II’de yer alan verilerin doğrultusundadır ve MYO’larda muhasebe – vergi bölümündeki öğretim elemanlarının çok büyük bir kısmının öğretim görevlilerinden oluştuğu dikkati çekmektedir. Okutmanlar ikinci sırada yer almaktadırlar.

Bu tablodaki verilerin ortaya koyduğu bir başka husus, sayısı 1.063 dolayında olan MYO’ların içinde, sayısı 320 dolayında olan muhasebe

eğitimi yapan MYO'ların payının % 30,1'i bulmasıdır. Yukarda sözü edilen 881 öğretim elemanı, yine yukarda sözü edilen 320 MYO'nun muhasebe - vergi bölümünde görev yapan öğretim elemanlarıdır. Bu 320 MYO'nun öteki bölümlerinde görev yapan öğretim elemanları eklendiğinde, 881 sayısı kuşkusuz çok daha yüksek seviyeye ulaşabilecektir. Burada araştırma konusu ile sınırlı kalabilmek için, 320 YMO'nun toplam öğretim elemanı hesaplamalarına yer verilmemiştir.

3. Meslek Yüksek Okullarının Öğretim Kadrolarında Yeralan Öğretim Görevlileri ve Okutmanlar

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 3. Maddesinin 1. fıkrasında yüksek öğretim kurumlarında görev alacak öğretim elemanlarını, öğretim üyeleri (profesör, doçent, yardımcı doçent gibi), öğretim görevlisi, okutman olarak sıralamaktadır. Bu sıralamada yer alan öğretim görevlisini *ders vermek ve uygulama yaptırmakla yükümlü* öğretim elemanı olarak tanımlamaktadır. Okutmanın ise, *eğitim, öğretim süresince çeşitli öğretim programlarında ortak zorunlu ders olarak belirlenen dersleri okutan veya uygulayan* öğretim elemanı olduğu belirtilmektedir. Okutmanın, dil dersleri vermek, eski dilde yazılmış metinleri çözümlemek gibi öğretime yardımcı olmak işlevi olduğu anlaşılmaktadır.

Sözü edilen yasanın 31. maddesinde öğretim görevlisi ile ilgili aşığıdaki hüküm yer almaktadır:

Öğretim görevlileri, üniversitelerde ve bağlı birimlerinde bu Kanun uyarınca atanmış öğretim üyesi bulunmayan dersler veya herhangi bir dersin özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularının eğitim – öğretim ve uygulamaları için kendi uzmanlık alanlarındaki çalışma ve eserleri ile tanınmış kişiler, süreli veya ders saati ücreti ile görevlendirilebilirler. Öğretim görevlileri, ilgili yönetim kurullarının görüşleri alınarak fakültelerde dekanların, rektörlüğe bağlı bölümlerde bölüm başkanlarının önerileri üzerine ve rektörün onayı ile öğretim üyesi, öğretim üye yardımcısı ve öğretim görevlisi kadrolarına atanabilirler veya kadro şartı aranmaksızın ders saati ücreti veya sözleşmeli olarak istihdam edilebilirler...

Bu açıklama öğretim görevlisinin iki özelliğini ortaya koymaktadır. Bunlardan birisi *özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularda çalışmış olmaları*, ikincisi de *kendi uzmanlık alanlarındaki çalışma ve eserleri ile tanınmış kişiler* olmalarıdır.

YÖK'ün öğretim görevlisi için bir başka yasal düzenlemesi daha vardır. Ama bu yasal düzenleme⁵ lisans düzeyinde eğitim yapılan birimlerdeki görevlendirmeler ile ilgilidir. Yani yukardaki kanun maddesinin lisans düzeyinde görevlendirme kısmı ile ilgilidir. Bu yönetmelikte, lisans düzeyindeki bir eğitim kurumunda görevlendirilecek öğretim görevlisi adayının, *ALES'ten en az 70, yabancı dil için KPDS'den en az 50 puan almış olması yanında, en az yüksek lisans mezunu veya lisans mezunu olmak şartı ile en az alanında on yıl tecrübeli olma koşulu* aranmaktadır. Bu koşulların MYO'lar için değil lisans düzeyindeki okullar için geçeli olduğunu bir kez daha belirtmekte yarar vardır.

MYO'ların ilçelere yayılmış olmaları karşısında, bu özelliklere sahip öğretim görevlilerinin küçük kasabalarda bulunması olanağının zayıf olduğu açıktır. Dolayısı ile bu kıstasların MYO'larda aranmamasını normal karşılamak gerekir. Bu durumda ilçelerde ve kasabalarda kurulmuş olan MYO'larda muhasebe eğitimi kimin tarafından verilecektir? Başka bir deyişle muhasebe öğretecek öğretim görevlisi kim olacaktır? Küçük bir Anadolu ilçesinde muhasebe – vergi bölümünde öğretim görevlisi olarak görev yapacak kişinin, muhasebe mesleğini mahallen yürüten kişiler arasından (serbest muhasebeci mali müşavir) seçilmesi, vergi dairesinde çalışan bir şef olması ya da muhasebe bilgisi olan bir banka şefi olması gerekir. Bu olanaklara, yakın bir fakülteden ya da yüksek okuldan alınacak takviyeyi eklemek uygun olacaktır. Genel olarak bu durum, bir yüksek öğretim kurumunun yeterli eğitimi verebilmesi açısından tartışma yaratacak nitelik göstermektedir. Bu açıklamalara göre, ticaret meslek liselerinin, muhasebe eğitimi açısından,

5) *Öğretim üyesi dışında öğretim elemanı kadrolarına naklen veya açıktan yapılacak atamalarda uygulanacak merkezi sınav ile giriş sınavlarına ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmelik , 31.7.2008 tarih ve 26953 sayılı resmi gazete.*

MYO'lardan daha şanslı bir konumda oldukları kuşkusuzdur. Çünkü bu kurumlara pedagojik eğitim almış ve mesleğinde yüksek öğretim görmüş öğretmenler atanmaktadır. Yani bunlar, dersin gereği bilgiler ile donatılmış öğretmenlerdir. Bu durum, MYO'ların deneyimli ticaret meslek lisesi öğretmenlerinden yararlanmalarının uygun olabileceğini de göstermektedir. Bir başka yolda bu öğretim görevlilerinin zaman zaman eğitime alınmalarıdır.

Buraya kadar yapılan açıklamalar, Anadolu ve Trakya'daki yerleşim birimlerine dağılmış olan Meslek Yüksek Okulları'ndaki muhasebe eğitiminin nitelik açısından tartışılabilir durumda olduğunu ortaya koymaktadır. MYO'ların otuz yılı aşmış deneyimleri, öğretim elemanı sorununu şimdiye kadar, belirli ölçüde de olsa çözmüş olmaları için yeterli bir süre görünümündedir.

4. Meslek Yüksek Okulları'nın Programları ve Türkiye'de Bölgelere Dağılımları

40. Meslek Yüksek Okullarının Türleri ve Programları

Meslek Yüksek Okulları'nın büyük kentlerde, illerde kurulanlarının yapısı farklıdır. Bunlarda bölüm, yani program sayısı fazladır. Öğrenci sayısı da fazladır. Yirmiyi aşkın programı olan bir çok MYO vardır. Bunların öğretim elemanları da daha kalitelidir. Doçent ve yardımcı doçentler genellikle bu okullarda görev yapmaktadırlar. Bunlar çoğunlukla ilk kurulan MYO'lardır, yani bunları öncü MYO'lar olarak nitelemek olanağı vardır. Ve MYO'ları değerlendirirken bu büyük eğitim kurumlarını ayrı değerlendirmek gerekir. Bunların hemen hemen hepsinde muhasebe programı vardır.

Burada belirtilmesi gereken husus, sözü edilen büyük MYO'larda da muhasebe - vergi adı ile programın açılmasıdır. İlçelerde ve kasabalarda büyük işletme yoktur. Yani yönetim için muhasebe anlayışı fazla gelişmemiştir. Muhasebe, genellikle vergi dairesi için tutulmaktadır. Dolayısı ile bu yerleşim birimlerinde muhasebe – vergi beraberliği bir dereceye kadar uygun görülebilir. Ama büyük yerleşim birimlerindeki MYO'lardan mezun olan öğrencilerin büyük işletmelerde görev yapma olanakları fazladır. Dolayısı ile muhasebenin daha geniş boyutlarda ele alınmaları gerekir. Bu programlarda

muhasebe derslerinin ayrı, vergi derslerinin ayrı olmaları doğaldır; ama bu durum yukarıda belirtilen, muhasebenin vergicilik açısından ele alınması olgusundaki değerlemeleri değiştirmez.

MYO'larda yaygın olarak bulunan programlar arasında *işletme yöntemi ve yönetim – organizasyon* bölümleri yer almaktadır. Bir de finans bilgilerinin yer aldığı *bankacılık –sigortacılık* programı vardır. Bu programların içeriği bilinmemekle beraber, raporlama şeklinde de olsa muhasebe bilgilerinin bulunduğu derslere yer verilmiş olması muhtemeldir.

MYO'ların adlarında genellikle, üniversitesine ve kuruluş yerine birlikte yer verilmektedir; Adıyaman Üniversitesi - Besni Meslek Yüksek Okulu gibi. Okul üniversitenin bulunduğu kentte ise kentin adı okulun adında yer almaktadır; Atatürk Üniversitesi - Erzurum Meslek Yüksek Okulu gibi.

Bir başka tür uygulama da sosyal bilimler adının MYO'da yer alması şeklindedir, Amasya Üniversitesi - Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu gibi. Bu okulların programlarının işletmecilik alanına dönük olduğu görülmektedir; Muhasebe programı yanında, pazarlama, turizm ve otelcilik, reklamcılık, büro yönertimi gibi programlara yer verilmesi gibi. Sosyal Bilimler MYO'ların işletmecilik eğitimine dönük olmaları nedeni ile bu adı aldıkları anlaşılmaktadır. Bu incelemede üzerinde durulmayan, mesleğin çerçevesini çizen adı taşıyan başka okulların da var olduğunu belirtmek gerekmektedir; Marmara Üniversitesi Adalet Meslek Yüksek Okulu; KTÜ - Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu gibi.

Bu bölümdeki açıklamaları tamamlamadan iki hususa daha değinmek uygun olacaktır. Bunlardan ilki, Türkiye'de muhasebe mesleğinin örgütlenme yasası olan 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu⁶ nda, MYO'larda muhasebe eğitimi almış mezunlara Serbest Muhasebeci unvanının başlangıçta verilmekte olmasıdır. Bu ünvan, sözü edilen yasada

---

6) 3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu, 13.6.1989 tarih ve 20196 sayılı Resmi Gazete.

değişiklik yapan 5786 sayılı yasa⁷ ile kaldırılmıştır. 2008 Yılında yapılan bu değişiklikten sonra, MYO'lerden mezun olan muhasebe elemanlarının, Açık Öğretim Fakültesinin işletme ya da iktisat bölümünün üçüncü sınıfına kayıt yaptırarak dört yıllık eğitim kurumundan mezun olma şansını kullanmaları gereği ortaya çıkmıştır.

Değnilmesi gereken bir başka husus, bu araştırmada büyük sayılarda öğrencisi olan ve değişik koşullar içinde eğitim yapan Açık Öğretim sistemi içindeki Meslek Yüksek Okulu'nun değerlendirme dışı tutulmuş olmasıdır. Bu okulun incelenmesi ayrı bir araştırma konusu olacak önemdedir. Bunun yanında dört yıllık yüksek okullar da bu incelemenin dışında tutulmuştur. Bunlar meslek yüksek okulu olarak değil yüksek okul olarak adlandırılmaktadır; Marmara Üniversitesi - Bankacılık ve Sigortacılık Yüksek Okulu gibi.

41. Meslek Yüksek Okulları'nın Kontenjan, Öğenci ve Öğretim Elemanı Sayıları Açısından Bölgelere Dağılımı

MYO'larla ilgili bilgiler yeterli değildir ve bu bilgiler gecikmeli olarak yayınlanmaktadır. Dolayısı ile istatiki bilgilere dayanarak MYO'ları ve bu arada muhasebe - vergi adını taşıyan programlardaki öğrenci sayılarını, dersleri, başarı durumlarını incelemek olanağı sınırlıdır. Bilgiler kısıtlı da olsa burada, kimi değerlendirmeler yapılmasına çalışılacaktır.

---

7) 5786 Sayılı, *Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu* 'nda değişiklik yapan kanun, 26.7.2008 tarih ve 26948 sayılı Resmi Gazete.

Tablo IV

Muhasebe – vergi programı olan MYO'ların öğrenci kontenjanları, öğretim elemanları ve bu MYO'ların toplam program sayıları ve toplam öğrenci sayıları – Bölgeler İtibarı ile Dağılımı

Sıra	Bölgeler	Muhasebe - vergi programı olan MYO'lar										Bu okulların program ve öğrenci sayıları	
		Muh. Prog. olan MYO il sayısı	2014-2015 Muh. Prog. öğrenci kontenjanı	Öğretim Elemanları						Okutman	Toplam	Toplam program sayısı	2012-2013 Toplam öğrenci sayısı
				Prof.	Doç.	Yrd.Doç.	Öğr.Öğr.	Doç.	Yrd.Doç.				
1	Akdeniz Bölgesi	8	48	5.145	-	-	7	103	5	115	361	70.859	
2	Doğu Anadolu Bölgesi	14	36	3.530	-	3	9	66	6	84	312	33.392	
3	Ege Bölgesi	8	49	6.075	-	3	15	114	-	132	399	75.465	
4	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	9	24	2.850	1	1	7	58	5	72	183	17.356	
5	İç Anadolu Bölgesi	13	42	4.635	-	3	10	120	1	134	313	48.611	
6	Karadeniz Bölgesi	18	59	6.536	-	1	13	158	1	173	419	73.143	
7	Marmara Bölgesi	11	65	8.315	3	5	46	125	2	181	483	103.192	
	TOPLAM	81	321	37.086	4	16	107	744	20	891	2.470	422.018	

Kaynak: - Kontenjanlar: 2014 ÖSYS yüksek öğretim programları ve kontenjanları kılavuzu. (07.07.2014)

- Öğrenci sayıları: www.osym.gov.tr

- Öğretim elemanları: - www.osym.gov.tr

- muhasebedersleri.com/okullar

Erişilebilen bilgiler, bini aşkın MYO'nun 321'inde muhasebe eğitimi yapıldığını göstermektedir. Ve muhasebe eğitimi yapılan bu okullar ile ilgili erişilebilen bilgiler okula öğrenci kabulü ile ilgili kontenjan sayıları ve öğretim elemanları ile sınırlıdır. Bir de bu 321 okulda öteki programların sayısı ve toplam öğrenci sayısı kayıtlarına ulaşılabilir. Bu bilgiler ile sınırlı olarak bölgeler itibarı ile hazırlanan yukardaki tablodan çıkarılan sonuçlar aşağıda sırası ile açıklanmıştır.

- 81 İlin dağıldığı coğrafi bölgelerdeki il sayıları, istatistik bilgilerinin dağılımını etkilemektedir. Bir de bölgelerin gelişmişlik durumları, MYO bilgilerini sınırlamaktadır. Gelişmiş bölgelerde MYO sayısı fazladır. 321 MYO'nun 173'ü (%54) Ege, Marmara ve il sayısı fazla olan Karadeniz bölgesinde kümelenmişlerdir.

- Yukarıda sözü edilen üç bölgedeki kontenjan sayısı 20.926 olup, bu sayının toplam kontenjan içindeki payı %56,4'dür.

- Kontenjan sayılarının öğrenci talebi ile genellikle dolduğu kabul edilirse, bu iki yıllık okullarda yaklaşık 80.000 dolayında öğrencinin muhasebe eğitimi aldığı kabul edilebilir. Çoğu okulda ikinci öğretim yapıldığı gözönünde tutulursa bu öğrenci sayısı kabul edilen bir sayı olarak görülebilir. Buna göre, bu okullardan yılda 40.000 dolayında muhasebe eğitimi alan öğrencinin mezun olduğu sonucuna varılmaktadır. Genel olarak işletme eğitimi alan bu öğrencilerden muhasebe mesleğini kaç mezunun seçtiği bilinmemektedir. Ancak programın adı muhasebe- vergi olduğuna göre, mezunların genellikle muhasebe mesleğini seçtiği kabul edilebilir görülmektedir. Muhasebe mesleğini seçen bu mezunların bir mesleki unvan alamadıkları bilinmektedir. Bu durumda unvan alabilmek için ya lisans seviyesinde işletme eğitimi yapan bir yüksek eğitim kurumu ya da açık öğretim işletme – iktisat fakültelerine girerek dört yıllık eğitimi tamamlamak durumundadırlar. Ya da bir ara eleman olarak işletmelerde çalışmak durumundadırlar. Bu durumun, MYO'lardan muhasebe eğitimi alarak mezun olanların en önemli sorunu olduğu görülmektedir. Bu sorunla her yıl 40.000

öğrencinin mezun olduğu anlaşılmaktadır. Daha önce açıklandığı üzere, bu sayısal veriler içinde iki yıllık açık öğretim MYO mezunları yoktur. Bunlar da eklenirse sorunun daha büyük boyutlu olduğu anlaşılabilir.

- Muhasebe eğitimi yapılan MYO'ların öğretim elemanları açısından yapılan değerlendirmelerinde, daha olumlu sonuçlara ulaşılması olanağı fazla değildir. Şöyle ki, bu okullarda öğretim üyesi niteliği taşıyan öğretim elemanı sayısı 127'dir. Öğretim örevlileri ve öteki öğretim elemanları ile bu sayı 891'e ulaşmaktadır. Yani sayısı 321 olan toplam muhasebe – vergi programlarının her birine 2,8 öğretim elemanı düşmektedir. Öğrenci sayısı 80.000 olarak kabul edilirse, her 90 öğrenciye bir öğretim elemanı düştüğü görülmektedir. Bu verinin muhasebe eğitiminin özellikleri açısından yetersizliği ortadadır. Öğretim elemanlarının %85'inin öğretim görevlisi ve okutmanlardan oluştuğu göz önünde tutulursa, sayısal verinin düşüklüğü yanında, kalitedeki düşüklüğün de önemli durumda olduğu görülecektir.

- Okulların çoğunda birden fazla program vardır. İnceleme konusu yapılan 321 okulda toplam 2470 program olduğu, yani 321 okulun her birinde ortalama 7,7 öğretim programı bulunduğu gözlenmektedir. Bu durum MYO'ların genellikle çok programlı olarak kurulduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, bu programların sadece sosyal eğitim programları değil teknik eleman yetiştirilmeye dönük programlar olduğu da bilinmektedir. Öteki programların öğretim elemanı bakımından, muhasebe eğitiminden farklı konumda olduğunu, başka bir deyişle daha olumlu verilere sahip durumda bulunduğunu söylemek güçtür. Dolayısı ile MYO'larda öğretim elemanı açısından genel durumun büyük boyutlu sorunlar barındırdığını söylemek güç olmasa gerektir.

- Değinilmesi gereken bir başka husus, inceleme konusu 321 okulda toplam öğrenci sayısı ve bu sayı içinde muhasebe eğitimi gören öğrencilerin durumu ile ilgilidir. Bu okullarda tüm programlarda eğitim gören öğrenci sayısı 422.018'dir. 80.000 dolayındaki muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bu toplam içindeki payları %18,9'dur. Yani her beş öğrenciden birisi muhasebe eğitimi almaktadır. Program başına düşen ortalama öğrenci sayısının 170.850

olduğu göz önünde tutulursa, genellikle ikinci öğretim yapıldığı muhasebe – vergi programındaki öğrenci sayısının öteki programların yarısı düzeyinde olduğu gözlenmektedir.

- Burada bir hususa daha değinmekte yarar vardır. 321 okulun genellikle kümelenildiği Ege, Karadeniz ve Marmara bölgelerindeki okullarda toplam öğrenci sayısının 251.800 olduğu ve bu sayının toplam öğrenci sayısına oranının da %60'ı bulunduğu görölmektedir. Ancak değerlemelerin daha sağlıklı olması açısından il başına düşen MYO sayısı hesaplamalarının yapılması gerekmektedir. Bu açıdan Akdeniz bölgesinde il başına düşen okul sayısı 5,7 , Doğu Anadolu bölgesinde 2,5, Ege bölgesinde 6,1, Güney Doğu Anadolu bölgesinde 2,6, İç Anadolu bölgesinde 3,2, Karadeniz bölgesinde 3,2 ve Marmara bölgesinde 5,9'dur. Öğrenci sayılarının da aynı doğurultuda olduğu göz önünde tutulursa, bu bilgiler, muhasebe eğitimi veren MYO'ların Ege, Akdeniz ve Marmara bölgesinde kümelenildiğini göstermektedir. Karadeniz bölgesinin, İç Anadolu bölgesi ile aynı düzeyde olduğu dikkati çekmektedir.

Muhasebe eğitimi yapan MYO'ların en büyükleri ile ilgili yapılacak bir çalışma, yukardaki açıklamaları tamamlayıcı olacaktır. Bu amaçla aşağıdaki tablo hazırlanmıştır.

Tablo V

Muhasebe – vegi programı olan MYO'ların toplam öğrenci sayısına göre en büyük yirmi okulu

Sıra	Okul adı	Muhasebe-vegi programı olan MYO'lar										Bu okulların program ve öğrenci sayıları	
		Bölgeler	2014-2015 Muh. Prog. öğrenci kontenjanı	Prof.	Doç.	Yrd.Doç.	Öğr.Gör.	Okutman	Toplam	2012-2013 Toplam öğrenci sayısı	2012-2013 Toplam program sayısı	Toplam öğrenci sayısı	Toplam program sayısı
1	Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir) İzmir Meslek Yüksekokulu	Ege Bölgesi	160	-	-	3	1	-	-	4	22	9.488	
2	İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu Bölgesi Meslek Yüksekokulu	Marmara Bölgesi	-	-	-	12	8	-	-	20	28	9.417	
3	Çukurova Üniversitesi (Adana) Adana Meslek Yüksekokulu	Akdeniz Bölgesi	210	-	-	-	1	-	-	1	15	5.966	
4	Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Meslek Yüksekokulu	Marmara Bölgesi	480	-	-	3	2	-	-	5	11	5.563	
5	Selçuk Üniversitesi (Konya) Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	İç Anadolu Bölgesi	600	-	1	-	-	1	-	2	8	5.519	
6	Atatürk Üniversitesi (Erzurum) Erzurum Meslek Yüksekokulu	Doğu Anadolu Bölgesi	160	-	-	1	1	1	1	3	13	5.248	
7	Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	240	-	-	1	-	-	-	1	11	4.931	
8	Sakarya Üniversitesi Sakarya Meslek Yüksekokulu	Marmara Bölgesi	200	-	-	1	2	-	-	3	14	4.633	
9	Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Meslek Yüksekokulu	Marmara Bölgesi	160	-	-	2	1	-	-	3	21	4.570	
10	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Kahramanmaraş Meslek Yüksekokulu	Akdeniz Bölgesi	280	-	-	-	-	5	-	5	21	4.556	

11	Aliyon Kocatepe Üniversitesi (Aydınkarahisar) Aliyon Meslek Yüksekokulu	Ege Bölgesi	280	-	-	-	2	-	2	25	4.566
12	Kastamonu Üniversitesi Meslek Yüksekokulu	Karadeniz Bölgesi	200	-	-	-	3	-	3	11	4.516
13	Muğla Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokulu	Ege Bölgesi	120	-	-	-	3	-	3	18	4.398
14	Mustafa Kemal Üniversitesi (Hatay) Iskenderun Meslek Yüksekokulu	Akdeniz Bölgesi	90	-	-	1	3	-	4	13	4.391
15	Karadeniz Teknik Üniversitesi (Trabzon) Trabzon Meslek Yüksekokulu	Karadeniz Bölgesi	-	-	-	-	2	-	2	8	4.117
16	Abant İzzet Baysal Üniversitesi (Bolu) Bolu Meslek Yüksekokulu	Karadeniz Bölgesi	440	-	-	2	3	-	5	16	4.088
17	Akdeniz Üniversitesi (Antalya) Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	Akdeniz Bölgesi	545	-	-	1	6	-	7	7	3.820
18	Çankırı Karatekin Üniversitesi Meslek Yüksekokulu	İç Anadolu Bölgesi	200	-	-	-	5	-	5	9	3.772
19	Afyon Kocatepe Üniversitesi (Aydınkarahisar) Bolvadin Meslek Yüksekokulu	Ege Bölgesi	135	-	-	-	1	-	1	15	3.562
20	Ahi Evran Üniversitesi (Kırşehir) Meslek Yüksekokulu	İç Anadolu Bölgesi	160	-	-	1	3	-	4	13	3.467
	TOPLAM		4.660	-	1	28	53	1	83	299	100.568

Kaynak: - Kontenjanlar: 2014 ÖSYS yüksek öğretim programları ve kontenjanları kılavuzu. (07.07.2014)

- Öğrenci sayıları: www.osym.gov.tr

- Öğretim elemanları: - www.osym.gov.tr

- muhasabedersleri.com/okullar

Bu tabloda yer alan bilgiler ile ilgili açıklamalar aşağıdadır.

- Muhasebe eğitimi veren 321 MYO'nun en büyükleri, il merkezlerinde, kentlerde kurulmuşlardır (İskenderun'daki MYO hariç). Bunlar ilk kuruluşlardır. Bunların dördü Marmara, dördü Ege, dördü Akdeniz, üçü Karadeniz, kalan beşi de öteki bölgelere dağılmış durumdadırlar.

- Öğrenci kontenjan sayısı toplamı 4.660'dır. Buna göre yaklaşık dokuz bin muhasebe – vergi programında okuyan öğrencileri vardır. Bu oran, muhasebe eğitimi alan toplam 80.000 öğrencinin %11,2'si dolayındadır (bu oran genelde %19'dur) . Toplam öğrenci sayısı açısından ise, (100.568 : 422.018) % 23,8'inin bu okullarda bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu oranlara göre, en büyük MYO'ların muhasebe eğitimine daha az yer verdiği sonucuna varılmaktadır.

- Bu durumu yaratan husus, bu okullardaki program sayılarının fazlalığıdır. Örneğin İzmir ve İstanbul'da olup, ilk iki sırayı alan okulda 20.000'e yakın öğrenci vardır. Ve program sayısı ilkinde 22, ikincisinde 28'dir. Balıkesir ve Afyon'daki okulların programları da yirmiyi aşmaktadır. Bu durum, muhasebe eğitimi veren MYO'ların ilk yirmisinin eğitim çeşitliliği açısından önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

- Bu MYO'lar bağlı oldukları üniversitelerin bulunduğu kentlerde dirler. Bu nedenle kadrolu öğretim elemanı sayısı azdır. Çünkü bağlı olduğu üniversiteden öğretim elemanı desteği alma olanağı bulunmaktadır. Bu durum doğal olarak, eğitim kalitesini yükselten bir etki yaratmaktadır. Dolayısı ile bu MYO'larda muhasebe eğitimine fazla yer verilmemesini bir şanssızlık olarak görmek olanağı vardır.

- Muhasebe eğitimi veren MYO'larda genel olarak ikinci öğretim yapılmaktadır. Kontenjanlar buna göredir. Tabloda yer almamakla beraber, bu yirmi okulda da genellikle ikinci öğretim yapılmaktadır. İkinci öğretimi olmayan okullar 2, 12, 14,18,19 ve 20. sırada yer alan okullardır.

- Bu yirmi okulun Gaziantep, Sakarya, Balıkesir, Afyon, Kahramanmaraş, Kastamonu, Muğla, Çankırı, Kırşehir gibi kentlere yayılmış olması fevkalade olumlu bir gelişmedir. Ve Anadolu'ya yayılmış olan üniversitelerin başarısı olarak değerlendirilebilecek bir husustur.

Bu tablodaki veriler, muhasebe eğitimi veren MYO'lerden üniversitelere yakın olanların başarılı olabilebileceğini göstermektedir. Çünkü ilçelere doğru dağıldıkça kaliteleri düşüş göstermektedir.

5. Sonuç

1982 Üniversite reformu sırasında kurulan, Türk yüksek öğretiminin merkezi yönetimi konumunda olan Yüksek Öğretim Kurulu'nun önemli projelerinden birisi de MeslekYüksekOkullarının Anadolu ve Trakaya'ya yaygınlaştırılması idi. Bu okullarla ilgili bir çok yasal düzenlemenin de yapıldığı gözlenmektedir. Bu sınırlı araştırmanın ortaya koyduğu husus, aradan geçen otuz üç yıl sonrasında bini aşkın MYO'nun kurulmuş olduğu ve bunlardan 321'inde muhasebe eğitiminin yapılmakta olmasıdır. Ancak bir çok MYO'nun kalite açısından sorun yaşadığını göstermektedir.

Her ilde bir üniversite projesi yanında, her ilçede ve kasabada bir MYO projesinin yürürlüğe konulmasının önemli kalite sorunlarını da ortaya koyduğu görülmektedir. Kalite sorununu yaratan husus, lisans düzeyindeki okullarda görev alan öğretim görevlilerinde aranan kalite faktörlerinin, MYO'larda, zorunlu olarak aranmamasından kaynaklanmaktadır. Çünkü MYO'ların bulunduğu mahallerde bu kaliteyi bulmak güç olmaktadır. Bu sorun, il merkezlerinde, üniversitelere yakın yerlerde kurulan MYO'larda fazla yaşanmamaktadır. Çünkü bu MYO'lar üniversitenin öğretim kadrosundan destek almaktadır.

Muhasebe eğitimi yapan 321 MYO'da yaklaşık 80.000 öğrencinin muhasebe – vergi programı adı altında oluşturulan bölümde muhasebe eğitimi aldığı ve bu iki yıllık okullardan yılda yaklaşık 40.000 öğrencinin mezun olduğu anlaşılmaktadır. Bu öğrenciler eğer buldukları yerlerde, meslek mensuplarına yardımcı olarak çalışma dışında eğitimlerine devam etmek isterlerse, ya işletme ve iktisat açık öğretim fakültelerine ya da dikey geçişle lisans düzeyindeki okullara devam etmek durumundadırlar. Bu durumu gerektiren önemli bir etken vardır. Bu etken, muhasebe mesleğindeki unvan ile ilgilidir. Daha önceleri muhasebe mesleğinde serbest muhasebeci unvanını alan bu okul mezunlarının, 2008 yılından sonra bu unvanı alma olanaklarının

kaldırılmış olması büyük sorun yaratmıştır. Bu sorun, MYO'ların ara eleman, tekniker düzeyinde eleman yetiştirme politikasında doğal olarak aranan unvan sorunudur.

Bir yandan kalite sorunu, öte yandan mezunların yaşadıkları sorunlar, bu yüksek öğretim projesinin fazla başarılı olamadığını göstermektedir. Bu durumun en önemli nedeni, alt yapı olanaklarının yeterliliğine bakmadan, öğretim elemanı yetersizliği çözülmeden bu okulların ilçelere ve kasabalara yaygınlaştırılmasına izin verilmesi olarak görülmektedir. MYO'ların nitelik ve nicelik açısından bir envanterinin çıkarılması yapılmadan yaygınlaşmasına devam edilmesinin sorunları büyüteceği bilinmelidir.

Kaynakça

• *2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 6.11.1981 tarih ve 17506 sayılı Resmi Gazete.*

• *3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu, 13.6.1989 tarih ve 20196 sayılı Resmi Gazete.*

• *5786 Sayılı, Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nda değişiklik yapan kanun, 26.7.2008 tarih ve 26948 sayılı Resmi Gazete.*

• *Vakıf Meslek Yüksek Okulları Yönetmeliği, 22.5.2002 tarih ve 24762 Resmi Gazete.*

• *Öğretim üyesi dışında öğretim elemanı kadrolarına naklen veya açıktan yapılacak atamalarda uygulanacak merkezi sınav ile giriş sınavlarına ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmelik , 31.7.2008 tarih ve 26953 sayılı Resmi Gazete.*

• *www.yok.gov.tr – MYO.*

• *http://meyok.uludag.edu.tr/myo_kriterleri.htm*